

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU U PREKOGRANIČNOM KONTEKSTU

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu, sačinjena 25. februara 1991. godine u Espou, u originalu na engleskom, francuskom i ruskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu u originalu na engleskom i u prevodu na srpski jezik glasi:

„CONVENTION ON ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT IN A TRANSBOUNDARY CONTEXT

The Parties to this Convention,

Aware of the interrelationship between economic activities and their environmental consequences,

Affirming the need to ensure environmentally sound and sustainable development,

Determined to enhance international co-operation in assessing environmental impact in particular in a transboundary context,

Mindful of the need and importance to develop anticipatory policies and of preventing, mitigating and monitoring significant adverse environmental impact in general and more specifically in a transboundary context,

Recalling the relevant provisions of the Charter of the United Nations, the Declaration of the Stockholm Conference on the Human Environment, the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe (CSCE) and the Concluding Documents of the Madrid and Vienna Meetings of Representatives of the Participating States of the CSCE,

Commending the ongoing activities of States to ensure that, through their national legal and administrative provisions and their national policies, environmental impact assessment is carried out,

Conscious of the need to give explicit consideration to environmental factors at an early stage in the decision-making process by applying environmental impact assessment, at all appropriate administrative levels, as a necessary tool to improve the quality of information presented to decision makers so that environmentally sound decisions can be made paying careful attention to minimizing significant adverse impact, particularly in a transboundary context,

Mindful of the efforts of international organizations to promote the use of environmental impact assessment both at the national and international levels, and taking into account work on environmental impact assessment carried out under the auspices of the United Nations Economic Commission for Europe, in particular results achieved by the Seminar on Environmental Impact Assessment (September 1987, Warsaw, Poland) as well as noting the Goals and Principles on environmental impact assessment adopted by the Governing Council of the United Nations Environment Programme, and the Ministerial Declaration on Sustainable Development (May 1990, Bergen, Norway),

Have agreed as follows:

Article 1

DEFINITIONS

For the purposes of this Convention,

(i) "Parties" means, unless the text otherwise indicates, the Contracting Parties to this Convention;

(ii) "Party of origin" means the Contracting Party or Parties to this Convention under whose jurisdiction a proposed activity is envisaged to take place;

(iii) "Affected Party" means the Contracting Party or Parties to this Convention likely to be affected by the transboundary impact of a proposed activity;

(iv) "Concerned Parties" means the Party of origin and the affected Party of an environmental impact assessment pursuant to this Convention;

(v) "Proposed activity" means any activity or any major change to an activity subject to a decision of a competent authority in accordance with an applicable national procedure;

(vi) "Environmental impact assessment" means a national procedure for evaluating the likely impact of a proposed activity on the environment;

(vii) "Impact" means any effect caused by a proposed activity on the environment including human health and safety, flora, fauna, soil, air, water, climate, landscape and historical monuments or other physical structures or the interaction among these factors; it also includes effects on cultural heritage or socio-economic conditions resulting from alterations to those factors;

(viii) "Transboundary impact" means any impact, not exclusively of a global nature, within an area under the jurisdiction of a Party caused by a proposed activity the physical origin of which is situated wholly or in part within the area under the jurisdiction of another Party;

(ix) "Competent authority" means the national authority or authorities designated by a Party as responsible for performing the tasks covered by this Convention and/or the authority or authorities entrusted by a Party with decision-making powers regarding a proposed activity;

(x) "The Public" means one or more natural or legal persons.

Article 2

GENERAL PROVISIONS

1. The Parties shall, either individually or jointly, take all appropriate and effective measures to prevent, reduce and control significant adverse transboundary environmental impact from proposed activities.

2. Each Party shall take the necessary legal, administrative or other measures to implement the provisions of this Convention, including, with respect to proposed activities listed in Appendix I that are likely to cause significant adverse transboundary impact, the establishment of an environmental impact assessment procedure that permits public participation and preparation of the environmental impact assessment documentation described in Appendix II.

3. The Party of origin shall ensure that in accordance with the provisions of this Convention an environmental impact assessment is undertaken

prior to a decision to authorize or undertake a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact.

4. The Party of origin shall, consistent with the provisions of this Convention, ensure that affected Parties are notified of a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact.

5. Concerned Parties shall, at the initiative of any such Party, enter into discussions on whether one or more proposed activities not listed in Appendix I is or are likely to cause a significant adverse transboundary impact and thus should be treated as if it or they were so listed. Where those Parties so agree, the activity or activities shall be thus treated. General guidance for identifying criteria to determine significant adverse impact is set forth in Appendix III.

6. The Party of origin shall provide, in accordance with the provisions of this Convention, an opportunity to the public in the areas likely to be affected to participate in relevant environmental impact assessment procedures regarding proposed activities and shall ensure that the opportunity provided to the public of the affected Party is equivalent to that provided to the public of the Party of origin.

7. Environmental impact assessments as required by this Convention shall, as a minimum requirement, be undertaken at the project level of the proposed activity. To the extent appropriate, the Parties shall endeavour to apply the principles of environmental impact assessment to policies, plans and programmes.

8. The provisions of this Convention shall not affect the right of Parties to implement national laws, regulations, administrative provisions or accepted legal practices protecting information the supply of which would be prejudicial to industrial and commercial secrecy or national security.

9. The provisions of this Convention shall not affect the right of particular Parties to implement, by bilateral or multilateral agreement where appropriate, more stringent measures than those of this Convention.

10. The provisions of this Convention shall not prejudice any obligations of the Parties under international law with regard to activities having or likely to have a transboundary impact.

Article 3

NOTIFICATION

1. For a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact, the Party of origin shall, for the purposes of ensuring adequate and effective consultations under Article 5, notify any Party which it considers may be an affected Party as early as possible and no later than when informing its own public about that proposed activity.

2. This notification shall contain, *inter alia*:

(a) Information on the proposed activity, including any available information on its possible transboundary impact;

(b) The nature of the possible decision; and

(c) An indication of a reasonable time within which a response under paragraph 3 of this Article is required, taking into account the nature of the proposed activity;

and may include the information set out in paragraph 5 of this Article.

3. The affected Party shall respond to the Party of origin within the time specified in the notification, acknowledging receipt of the notification, and shall indicate whether it intends to participate in the environmental impact assessment procedure.

4. If the affected Party indicates that it does not intend to participate in the environmental impact assessment procedure, or if it does not respond within the time specified in the notification, the provisions in paragraphs 5, 6, 7 and 8 of this Article and in Articles 4 to 7 will not apply. In such circumstances the right of a Party of origin to determine whether to carry out an environmental impact assessment on the basis of its national law and practice is not prejudiced.

5. Upon receipt of a response from the affected Party indicating its desire to participate in the environmental impact assessment procedure, the Party of origin shall, if it has not already done so, provide to the affected Party:

(a) Relevant information regarding the environmental impact assessment procedure, including an indication of the time schedule for transmittal of comments; and

(b) Relevant information on the proposed activity and its possible significant adverse transboundary impact.

6. An affected Party shall, at the request of the Party of origin, provide the latter with reasonably obtainable information relating to the potentially affected environment under the jurisdiction of the affected Party, where such information is necessary for the preparation of the environmental impact assessment documentation. The information shall be furnished promptly and, as appropriate, through a joint body where one exists.

7. When a Party considers that it would be affected by a significant adverse transboundary impact of a proposed activity listed in Appendix I, and when no notification has taken place in accordance with paragraph 1 of this Article, the concerned Parties shall, at the request of the affected Party, exchange sufficient information for the purposes of holding discussions on whether there is likely to be a significant adverse transboundary impact. If those Parties agree that there is likely to be a significant adverse transboundary impact, the provisions of this Convention shall apply accordingly. If those Parties cannot agree whether there is likely to be a significant adverse transboundary impact, any such Party may submit that question to an inquiry commission in accordance with the provisions of Appendix IV to advise on the likelihood of significant adverse transboundary impact, unless they agree on another method of settling this question.

8. The concerned Parties shall ensure that the public of the affected Party in the areas likely to be affected be informed of, and be provided with possibilities for making comments or objections on, the proposed activity, and for the transmittal of these comments or objections to the competent authority of the Party of origin, either directly to this authority or, where appropriate, through the Party of origin.

Article 4

PREPARATION OF THE ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT DOCUMENTATION

1. The environmental impact assessment documentation to be submitted to the competent authority of the Party of origin shall contain, as a minimum, the information described in Appendix II.

2. The Party of origin shall furnish the affected Party, as appropriate through a joint body where one exists, with the environmental impact assessment documentation. The concerned Parties shall arrange for distribution of the documentation to the authorities and the public of the affected Party in the areas likely to be affected and for the submission of comments to the competent authority of the Party of origin, either directly to this authority or, where appropriate, through the Party of origin within a reasonable time before the final decision is taken on the proposed activity.

Article 5

CONSULTATIONS ON THE BASIS OF THE ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT DOCUMENTATION

The Party of origin shall, after completion of the environmental impact assessment documentation, without undue delay enter into consultations with the affected Party concerning, *inter alia*, the potential transboundary impact of the proposed activity and measures to reduce or eliminate its impact. Consultations may relate to:

(a) Possible alternatives to the proposed activity, including the no-action alternative and possible measures to mitigate significant adverse transboundary impact and to monitor the effects of such measures at the expense of the Party of origin;

(b) Other forms of possible mutual assistance in reducing any significant adverse transboundary impact of the proposed activity; and

(c) Any other appropriate matters relating to the proposed activity.

The Parties shall agree, at the commencement of such consultations, on a reasonable timeframe for the duration of the consultation period. Any such consultations may be conducted through an appropriate joint body, where one exists.

Article 6

FINAL DECISION

1. The Parties shall ensure that, in the final decision on the proposed activity, due account is taken of the outcome of the environmental impact assessment, including the environmental impact assessment documentation, as well as the comments thereon received pursuant to Article 3, paragraph 8 and Article 4, paragraph 2, and the outcome of the consultations as referred to in Article 5.

2. The Party of origin shall provide to the affected Party the final decision on the proposed activity along with the reasons and considerations on which it was based.

3. If additional information on the significant transboundary impact of a proposed activity, which was not available at the time a decision was made with respect to that activity and which could have materially affected the decision, becomes available to a concerned Party before work on that activity commences, that Party shall immediately inform the other concerned Party or Parties. If one of the concerned Parties so requests, consultations shall be held as to whether the decision needs to be revised.

Article 7

POST-PROJECT ANALYSIS

1. The concerned Parties, at the request of any such Party, shall determine whether, and if so to what extent, a post-project analysis shall be carried out, taking into account the likely significant adverse transboundary impact of the activity for which an environmental impact assessment has been undertaken pursuant to this Convention. Any post-project analysis undertaken shall include, in particular, the surveillance of the activity and the determination of any adverse transboundary impact. Such surveillance and determination may be undertaken with a view to achieving the objectives listed in Appendix V.

2. When, as a result of post-project analysis, the Party of origin or the affected Party has reasonable grounds for concluding that there is a significant adverse transboundary impact or factors have been discovered which may result in such an impact, it shall immediately inform the other Party. The concerned Parties shall then consult on necessary measures to reduce or eliminate the impact.

Article 8

BILATERAL AND MULTILATERAL CO-OPERATION

The Parties may continue existing or enter into new bilateral or multilateral agreements or other arrangements in order to implement their obligations under this Convention. Such agreements or other arrangements may be based on the elements listed in Appendix VI.

Article 9

RESEARCH PROGRAMMES

The Parties shall give special consideration to the setting up, or intensification of, specific research programmes aimed at:

(a) Improving existing qualitative and quantitative methods for assessing the impacts of proposed activities;

(b) Achieving a better understanding of cause-effect relationships and their role in integrated environmental management;

(c) Analysing and monitoring the efficient implementation of decisions on proposed activities with the intention of minimizing or preventing impacts;

(d) Developing methods to stimulate creative approaches in the search for environmentally sound alternatives to proposed activities, production and consumption patterns;

(e) Developing methodologies for the application of the principles of environmental impact assessment at the macro-economic level.

The results of the programmes listed above shall be exchanged by the Parties.

Article 10

STATUS OF THE APPENDICES

The Appendices attached to this Convention form an integral part of the Convention.

Article 11

MEETING OF PARTIES

1. The Parties shall meet, so far as possible, in connection with the annual sessions of the Senior Advisers to ECE Governments on Environmental and Water Problems. The first meeting of the Parties shall be convened not later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, meetings of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by a meeting of the Parties, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

2. The Parties shall keep under continuous review the implementation of this Convention, and, with this purpose in mind, shall:

(a) Review the policies and methodological approaches to environmental impact assessment by the Parties with a view to further improving environmental impact assessment procedures in a transboundary context;

(b) Exchange information regarding experience gained in concluding and implementing bilateral and multilateral agreements or other arrangements regarding the use of environmental impact assessment in a transboundary context to which one or more of the Parties are party;

(c) Seek, where appropriate, the services of competent international bodies and scientific committees in methodological and technical aspects pertinent to the achievement of the purposes of this Convention;

(d) At their first meeting, consider and by consensus adopt rules of procedure for their meetings;

(e) Consider and, where necessary, adopt proposals for amendments to this Convention;

(f) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention.

Article 12

RIGHT TO VOTE

1. Each Party to this Convention shall have one vote.

2. Except as provided for in paragraph 1 of this Article, regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 13

SECRETARIAT

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions:

(a) The convening and preparing of meetings of the Parties;

(b) The transmission of reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention to the Parties; and

(c) The performance of other functions as may be provided for in this Convention or as may be determined by the Parties.

Article 14

AMENDMENTS TO THE CONVENTION

1. Any Party may propose amendments to this Convention.
2. Proposed amendments shall be submitted in writing to the secretariat, which shall communicate them to all Parties. The proposed amendments shall be discussed at the next meeting of the Parties, provided these proposals have been circulated by the secretariat to the Parties at least ninety days in advance.
3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.
4. Amendments to this Convention adopted in accordance with paragraph 3 of this Article shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, approval or acceptance. They shall enter into force for Parties having ratified, approved or accepted them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of notification of their ratification, approval or acceptance by at least three fourths of these Parties. Thereafter they shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, approval or acceptance of the amendments.
5. For the purpose of this Article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.
6. The voting procedure set forth in paragraph 3 of this Article is not intended to constitute a precedent for future agreements negotiated within the Economic Commission for Europe.

Article 15

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other method of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.
2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depositary that for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:
 - (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;
 - (b) Arbitration in accordance with the procedure set out in Appendix VII.
3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 of this Article, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties agree otherwise.

Article 16

SIGNATURE

This Convention shall be open for signature at Espoo (Finland) from 25 February to 1 March 1991 and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 2 September 1991 by States members of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraph 8 of the Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 17

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations.

2. This Convention shall be open for accession as from 3 September 1991 by the States and organizations referred to in Article 16.

3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall perform the functions of Depositary.

4. Any organization referred to in Article 16 which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.

5. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in Article 16 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any relevant modification to the extent of their competence.

Article 18

ENTRY INTO FORCE

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of such an organization.

3. For each State or organization referred to in Article 16 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by

such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 19

WITHDRAWAL

At any time after four years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from this Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary. Any such withdrawal shall not affect the application of Articles 3 to 6 of this Convention to a proposed activity in respect of which a notification has been made pursuant to Article 3, paragraph 1, or a request has been made pursuant to Article 3, paragraph 7, before such withdrawal took effect.

Article 20

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE at Espoo (Finland), this twenty-fifth day of February one thousand nine hundred and ninety-one.

APPENDICES

APPENDIX I

List of activities

1. Crude oil refineries (excluding undertakings manufacturing only lubricants from crude oil) and installations for the gasification and liquefaction of 500 tonnes or more of coal or bituminous shale per day.
2. Thermal power stations and other combustion installations with a heat output of 300 megawatts or more and nuclear power stations and other nuclear reactors (except research installations for the production and conversion of fissionable and fertile materials, whose maximum power does not exceed 1 kilowatt continuous thermal load).
3. Installations solely designed for the production or enrichment of nuclear fuels, for the reprocessing of irradiated nuclear fuels or for the storage, disposal and processing of radioactive waste.
4. Major installations for the initial smelting of cast-iron and steel and for the production of non-ferrous metals.
5. Installations for the extraction of asbestos and for the processing and transformation of asbestos and products containing asbestos: for asbestos-cement products, with an annual production of more than 20,000 tonnes finished product; for friction material, with an annual production of more than 50 tonnes finished product; and for other asbestos utilization of more than 200 tonnes per year.
6. Integrated chemical installations.
7. Construction of motorways, express roads */ and lines for long-distance railway traffic and of airports with a basic runway length of 2,100 metres or more.
8. Large-diameter oil and gas pipelines.
9. Trading ports and also inland waterways and ports for inland-waterway traffic which permit the passage of vessels of over 1,350 tonnes.
10. Waste-disposal installations for the incineration, chemical treatment or landfill of toxic and dangerous wastes.
11. Large dams and reservoirs.
12. Groundwater abstraction activities in cases where the annual volume of water to be abstracted amounts to 10 million cubic metres or more.
13. Pulp and paper manufacturing of 200 air-dried metric tonnes or more per day.

*/ For the purposes of this Convention:

"Motorway" means a road specially designed and built for motor traffic, which does not serve properties bordering on it, and which:

- (a) Is provided, except at special points or temporarily, with separate carriageways for the two directions of traffic, separated from each other by a dividing strip not intended for traffic or, exceptionally, by other means;
- (b) Does not cross at level with any road, railway or tramway track, or footpath; and
- (c) Is specially sign-posted as a motorway.

"Express road" means a road reserved for motor traffic accessible only from interchanges or controlled junctions and on which, in particular, stopping and parking are prohibited on the running carriageway(s).

14. Major mining, on-site extraction and processing of metal ores or coal.
15. Offshore hydrocarbon production.
16. Major storage facilities for petroleum, petrochemical and chemical products.
17. Deforestation of large areas.

APPENDIX II

Content of the environmental Impact Assessment documentation

Information to be included in the environmental impact assessment documentation shall, as a minimum, contain, in accordance with Article 4:

- (a) A description of the proposed activity and its purpose;
- (b) A description, where appropriate, of reasonable alternatives (for example, locational or technological) to the proposed activity and also the no-action alternative;
- (c) A description of the environment likely to be significantly affected by the proposed activity and its alternatives;
- (d) A description of the potential environmental impact of the proposed activity and its alternatives and an estimation of its significance;
- (e) A description of mitigation measures to keep adverse environmental impact to a minimum;
- (f) An explicit indication of predictive methods and underlying assumptions as well as the relevant environmental data used;
- (g) An identification of gaps in knowledge and uncertainties encountered in compiling the required information;
- (h) Where appropriate, an outline for monitoring and management programmes and any plans for post-project analysis; and
- (i) A non-technical summary including a visual presentation as appropriate (maps, graphs, etc.).

APPENDIX III

General criteria to assist in the determination of the environmental significance of activities non listed in Appendix I

1. In considering proposed activities to which Article 2, paragraph 5, applies, the concerned Parties may consider whether the activity is likely to have a significant adverse transboundary impact in particular by virtue of one or more of the following criteria:

- (a) *Size*: proposed activities which are large for the type of the activity;
- (b) *Location*: proposed activities which are located in or close to an area of special environmental sensitivity or importance (such as wetlands designated under the Ramsar Convention, national parks, nature reserves, sites of special scientific interest, or sites of archaeological, cultural or historical importance); also,

proposed activities in locations where the characteristics of proposed development would be likely to have significant effects on the population;

(c) *Effects*: proposed activities with particularly complex and potentially adverse effects, including those giving rise to serious effects on humans or on valued species or organisms, those which threaten the existing or potential use of an affected area and those causing additional loading which cannot be sustained by the carrying capacity of the environment.

2. The concerned Parties shall consider for this purpose proposed activities which are located close to an international frontier as well as more remote proposed activities which could give rise to significant transboundary effects far removed from the site of development.

APPENDIX IV

Inquiry procedure

1. The requesting Party or Parties shall notify the secretariat that it or they submit(s) the question of whether a proposed activity listed in Appendix I is likely to have a significant adverse transboundary impact to an inquiry commission established in accordance with the provisions of this Appendix. This notification shall state the subject-matter of the inquiry. The secretariat shall notify immediately all Parties to this Convention of this submission.

2. The inquiry commission shall consist of three members. Both the requesting party and the other party to the inquiry procedure shall appoint a scientific or technical expert, and the two experts so appointed shall designate by common agreement the third expert, who shall be the president of the inquiry commission. The latter shall not be a national of one of the parties to the inquiry procedure, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the matter in any other capacity.

3. If the president of the inquiry commission has not been designated within two months of the appointment of the second expert, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the inquiry procedure does not appoint an expert within one month of its receipt of the notification by the secretariat, the other party may inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the inquiry commission within a further two-month period. Upon designation, the president of the inquiry commission shall request the party which has not appointed an expert to do so within one month. After such a period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The inquiry commission shall adopt its own rules of procedure.

6. The inquiry commission may take all appropriate measures in order to carry out its functions.

7. The parties to the inquiry procedure shall facilitate the work of the inquiry commission and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;
and

(b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

8. The parties and the experts shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the work of the inquiry commission.

9. If one of the parties to the inquiry procedure does not appear before the inquiry commission or fails to present its case, the other party may request the inquiry commission to continue the proceedings and to complete its work. Absence of a party or failure of a party to present its case shall not constitute a bar to the continuation and completion of the work of the inquiry commission.

10. Unless the inquiry commission determines otherwise because of the particular circumstances of the matter, the expenses of the inquiry commission, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the inquiry procedure in equal shares. The inquiry commission shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

11. Any Party having an interest of a factual nature in the subject-matter of the inquiry procedure, and which may be affected by an opinion in the matter, may intervene in the proceedings with the consent of the inquiry commission.

12. The decisions of the inquiry commission on matters of procedure shall be taken by majority vote of its members. The final opinion of the inquiry commission shall reflect the view of the majority of its members and shall include any dissenting view.

13. The inquiry commission shall present its final opinion within two months of the date on which it was established unless it finds it necessary to extend this time limit for a period which should not exceed two months.

14. The final opinion of the inquiry commission shall be based on accepted scientific principles. The final opinion shall be transmitted by the inquiry commission to the parties to the inquiry procedure and to the secretariat.

APPENDIX V

Post-project analyses

Objectives include:

(a) Monitoring compliance with the conditions as set out in the authorization or approval of the activity and the effectiveness of mitigation measures;

(b) Review of an impact for proper management and in order to cope with uncertainties;

(c) Verification of past predictions in order to transfer experience to future activities of the same type.

APPENDIX VI

Elements for bilateral and multilateral co-operation

1. Concerned Parties may set up, where appropriate, institutional arrangements or enlarge the mandate of existing institutional arrangements within the framework of bilateral and multilateral agreements in order to give full effect to this Convention.

2. Bilateral and multilateral agreements or other arrangements may include:

(a) Any additional requirements for the implementation of this Convention, taking into account the specific conditions of the subregion concerned;

(b) Institutional, administrative and other arrangements, to be made on a reciprocal and equivalent basis;

(c) Harmonization of their policies and measures for the protection of the environment in order to attain the greatest possible similarity in standards and methods related to the implementation of environmental impact assessment;

(d) Developing, improving, and/or harmonizing methods for the identification, measurement, prediction and assessment of impacts, and for post-project analysis;

(e) Developing and/or improving methods and programmes for the collection, analysis, storage and timely dissemination of comparable data regarding environmental quality in order to provide input into environmental impact assessment;

(f) The establishment of threshold levels and more specified criteria for defining the significance of transboundary impacts related to the location, nature or size of proposed activities, for which environmental impact assessment in accordance with the provisions of this Convention shall be applied; and the establishment of critical loads of transboundary pollution;

(g) Undertaking, where appropriate, joint environmental impact assessment, development of joint monitoring programmes, intercalibration of monitoring devices and harmonization of methodologies with a view to rendering the data and information obtained compatible.

APPENDIX VII

Arbitration

1. The claimant Party or Parties shall notify the secretariat that the Parties have agreed to submit the dispute to arbitration pursuant to Article 15, paragraph 2, of this Convention. The notification shall state the subject-matter of arbitration and include, in particular, the Articles of this Convention, the interpretation or application of which are at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant Party or Parties and the other Party or Parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may inform the

Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. After such a period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and in accordance with the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out herein shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures in order to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;
and

(b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

15. Any Party to this Convention having an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to

the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

KONVENCIJA O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU U PREKOGRANIČNOM KONTEKSTU

Strane ove Konvencije,

Svesne međusobnog odnosa privrednih aktivnosti i njihovih posledica po životnu sredinu,

Potvrđujući potrebu obezbeđivanja po životnu sredinu prihvatljivog i održivog razvoja,

Rešene da unaprede međunarodnu saradnju u proceni uticaja na životnu sredinu, posebno u prekograničnom kontekstu,

Imajući u vidu potrebe i značaj razvijanja politike predviđanja, sprečavanja, ublažavanja i praćenja značajnih negativnih uticaja po životnu sredinu uopšte, i konkretnije u prekograničnom kontekstu,

Podsećajući na relevantne odredbe Povelje Ujedinjenih Nacija, Deklaracije Štokholmske konferencije o životnoj sredini, završnog dokumenta Konferencije o evropskoj bezbednosti i saradnji (KEBS) i zaključnih dokumenata Madridskog i Bečkog sastanka predstavnika država učesnica KEBS-a,

Pohvaljujući tekuće aktivnosti država na obezbeđivanju obavljanja procene uticaja na životnu sredinu uz pomoć njihovih pravnih i administrativnih odredbi i nacionalnih politika,

Svesne potrebe da se otvoreno razmotre faktori životne sredine u jednoj ranoj fazi procesa odlučivanja primenom procene uticaja na životnu sredinu, na svim odgovarajućim administrativnim nivoima kao neophodnog sredstva za poboljšavanje kvaliteta informacija koje se podnose donosiocima odluka kako bi se mogle doneti odluke koje su ispravne za životnu sredinu posvećujući dužnu pažnju svođenju štetnih efekata na minimum, posebno u prekograničnom kontekstu,

Imajući u vidu napore međunarodne zajednice na unapređivanju korišćenja procene uticaja na životnu sredinu kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, i uzimajući u obzir rad koji se obavlja na proceni uticaja na životnu sredinu pod pokroviteljstvom Ekonomske komisije Ujedinjenih Nacija za Evropu, a posebno rezultate koje je postigao Seminar za procenu uticaja na životnu sredinu (septembar 1987, Varšava, Poljska), kao i konstatujući ciljeve i principe procene uticaja na životnu sredinu koje je usvojio Upravni savet Programa Ujedinjenih Nacija za životnu sredinu i Ministarske deklaracije o održivom razvoju (maj 1990, Bergen, Norveška),

Dogovorile su sledeće:

DEFINICIJE

Član 1.

Za potrebe ove Konvencije,

(I) „Strane”, osim ako tekst drugačije ne naznačuje, označava Strane ugovornice ove Konvencije;

(II) „strana porekla” označava Stranu ili Strane ugovornice ove Konvencije, pod čijom se nadležnošću predviđa obavljanje predložene aktivnosti;

(III) „pogođena strana” označava Stranu ili Strane ugovornice ove Konvencije koje će verovatno biti pogođene prekograničnim efektima predložene aktivnosti;

(IV) „odnosne Strane” označava Stranu porekla i pogođenu Stranu procene uticaja na životnu sredinu u skladu sa ovom Konvencijom;

(V) „predložena aktivnost” označava bilo koju aktivnost ili važniju promenu neke aktivnosti podložno odluci nadležnog organa u skladu sa primenljivom nacionalnom procedurom;

(VI) „procena uticaja na životnu sredinu” označava nacionalnu proceduru za vrednovanje mogućeg uticaja predložene aktivnosti na životnu sredinu;

(VII) „uticaj” označava svaki efekat prouzrokovan predloženom aktivnošću na životnu sredinu, uključujući i ljudsko zdravlje i bezbednost, floru, faunu, tlo, vazduh, vodu, klimu, predele i istorijske spomenike ili neke druge fizičke strukture ili međusobno dejstvo ovih faktora; takođe uključuje i efekte na kulturno nasleđe ili društveno- ekonomske uslove koji su rezultat promena ovih faktora;

(VIII) „prekogranični uticaj” označava svaki uticaj, ne samo globalne prirode, unutar oblasti koja je pod nadležnošću Strane a koji izazove predložena aktivnost čije je fizičko poreklo u celosti ili delom unutar oblasti koja je pod nadležnošću druge Strane;

(IX) „nadležni organ” označava nacionalni organ ili organe koje Strane odrede kao odgovorne za obavljanje zadataka obuhvaćenih ovom Konvencijom i/ili organ ili organe kojima Strana poveri nadležnost odlučivanja u odnosu na predloženu aktivnost;

(X) „javnost” označava jedno ili više fizičkih ili pravnih lica.

OPŠTE ODREDBE

Član 2.

(1) Strane će, bilo pojedinačno ili zajednički, preduzimati sve odgovarajuće i efikasne mere kako bi sprečile, smanjile i kontrolisale značajne štetne prekogranične uticaje predložene aktivnosti na životnu sredinu.

(2) Svaka strana će preduzimati sve potrebne pravne, upravne ili druge mere kako bi sprovela odredbe ove Konvencije, uključujući i u odnosu na predložene aktivnosti navedene u Dodatku I koje će verovatno izazvati značajne prekogranične štetne uticaje, uspostavljanje postupka za procenu uticaja na životnu sredinu koji omogućava učešće javnosti i pripremu dokumentacije o proceni uticaja na životnu sredinu opisane u Dodatku II.

(3) Strana porekla će obezbediti da se u skladu sa odredbama ove Konvencije procena uticaja na životnu sredinu obavlja pre donošenja odluke kojom se ovlašćuje ili pokreće predložena aktivnost navedena u Dodatku I, a koja može izazvati značajne štetne uticaje na životnu sredinu.

(4) Strana porekla će u skladu sa odredbama ove Konvencije, obezbediti da pogođene Strane budu obaveštene o predloženoj aktivnosti navedenoj u Dodatku I koja će verovatno izazvati značajne negativne prekogranične uticaje.

(5) Odnosne Strane će na inicijativu bilo koje takve Strane pokrenuti diskusije o tome hoće li ili može jedna ili više predloženih aktivnosti koje nisu navedene u Dodatku I izazvati značajne negativne prekogranične uticaje i stoga je treba tretirati kao da je ili jesu kao takve navedene. Ako se date Strane tako dogovore, aktivnost ili aktivnosti će biti tako tretirane. Opšte smernice za prepoznavanje kriterijuma za određivanje značajnih negativnih uticaja date su u Dodatku III.

(6) Strana porekla će, u skladu sa odredbama ove Konvencije obezbediti priliku javnosti da u oblastima koje će verovatno biti pogođene učestvuju u

relevantnim postupcima procene uticaja na životnu sredinu u pogledu predloženih aktivnosti i obezbediti da prilika koja se pruži javnosti pogođene Strane bude jednaka kao i ona koja se obezbeđuje javnosti u strani porekla.

(7) Procena uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zahtevima ove Konvencije će, kao minimalni zahtev, biti pokretana na nivou projekta predložene aktivnosti. U meri u kojoj to odgovara, Strane će nastojati da primenjuju principe procene uticaja na životnu sredinu na politike, planove i programe.

(8) Odredbe ove Konvencije neće uticati na pravo Strana da sprovode nacionalne zakone, propise, administrativne odredbe ili prihvaćene pravne prakse kojima se štite informacije čije bi dostavljanje bilo štetno po industrijsku i komercijalnu tajnost ili nacionalnu bezbednost.

(9) Odredbe ove Konvencije neće uticati na pravo pojedinačnih Strana da bilateralnim ili multilateralnim sporazumom, tamo gde to odgovara, sprovode mere strožije od onih iz ove Konvencije.

(10) Odredbe ove Konvencije Strane neće oslobađati od bilo kojih obaveza prema međunarodnom pravu u pogledu aktivnosti koje imaju ili verovatno mogu imati prekogranični uticaj.

OBAVEŠTAVANJE

Član 3.

(1) Strana porekla će o predloženoj aktivnosti navedenoj u Dodatku I, koja može da izazove značajan negativni prekogranični uticaj, a radi obezbeđivanja odgovarajućih i efikasnih konsultacija prema članu 5, obavestiti svaku Stranu za koju smatra da može biti pogođena Strana, što je ranije moguće, a najkasnije kada bude obavestavala svoju javnost o datoj predloženoj aktivnosti.

(2) Ovo obaveštenje će, između ostalog, sadržati:

(a) informacije o predloženoj aktivnosti, uključujući i sve raspoložive informacije o njenom mogućem prekograničnom uticaju;

(b) prirodu moguće odluke; i

(v) naznaku razumnog roka u okviru koga se odgovor prema stavu 3. ovog člana, zahteva uzimajući u obzir prirodu predložene aktivnosti;

i može obuhvatati informacije navedene u stavu 5. ovog člana.

(3) Pogođena Strana odgovoriće Strani porekla u roku navedenom u obaveštenju, potvrđujući prijem obaveštenja, i naznačiti da li namerava da učestvuje u postupku procene uticaja na životnu sredinu.

(4) Ukoliko pogođena strana naznači da ne namerava da učestvuje u postupku za procenu uticaja na životnu sredinu, ili ako ne odgovori u vremenskom roku utvrđenom u obaveštenju, neće se primenjivati odredbe stavova 5, 6, 7 i 8 ovog člana niti članova 4. do 7. U takvim okolnostima ne narušava se pravo Strane porekla da određuje da li će izvršiti procenu uticaja na životnu sredinu na osnovu svog nacionalnog zakona i prakse.

(5) Po prijemu odgovora od pogođene Strane koja naznačuje svoju želju da učestvuje u postupku procene uticaja na životnu sredinu, Strana porekla će, ako to još nije učinila, obezbediti pogođenoj Strani:

(a) relevantne informacije u pogledu postupka procene uticaja na životnu sredinu, uključujući i naznaku vremenskog rasporeda za prenos komentara;

(b) relevantne informacije o predloženoj aktivnosti i njenom mogućem značajnom negativnom prekograničnom uticaju.

(6) Na zahtev Strane porekla, pogođena Strana će prvoj obezbediti informacije koje se mogu razumno pribaviti u pogledu potencijalno pogođene životne sredine pod nadležnošću pogođene Strane kada su takve informacije potrebne za pripremu dokumentacije o proceni uticaja na životnu sredinu. Informacije će se obezbediti bez odlaganja i, kada to odgovara, preko zajedničkog tela gde dato telo postoji.

(7) Kada Strana smatra da će biti pogođena značajnim prekograničnim uticajem predložene aktivnosti navedene u Dodatku I a kada obaveštenje u skladu sa stavom 1. ovog člana nije dostavljeno, odnosno Strane će na zahtev pogođene Strane razmeniti potrebne informacije radi održavanja diskusija o tome da li je moguće da će biti značajnih negativnih prekograničnih uticaja, odredbe ove Konvencije će se primenjivati shodno tome. Ukoliko se te Strane ne mogu saglasiti da li su mogući značajni negativni prekogranični uticaji, svaka takva strana može to pitanje podneti istražnoj komisiji u skladu sa odredbama Dodatka IV kako bi ih obavestila o verovatnoći značajnih negativnih prekograničnih uticaja, osim ako se ne dogovore o drugačijem metodu rešavanja ovog pitanja.

(8) Odnosne Strane će obezbediti da javnost pogođene Strane u oblasti koje mogu biti pogođene bude obaveštena i dobije mogućnost da komentariše ili uputi primedbe na predloženu aktivnost i da te komentare ili primedbe prenese nadležnim organima Strana porekla, bilo direktno tom organu ili, tamo gde to odgovara preko Strane porekla.

PRIPREMA DOKUMENTACIJE O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Član 4.

(1) Dokumentacija o proceni uticaja na životnu sredinu koja se podnosi nadležnom organu Strane porekla kao minimum sadržaće informacije opisane u Dodatku II.

(2) Strana porekla će pogođenoj Strani ako odgovara, preko zajedničkog tela kada ono postoji, dostaviti dokumentaciju o proceni uticaja na životnu sredinu. Odnosne Strane organizovaće distribuciju dokumentacije organima i javnosti pogođene Strane u oblastima koje mogu biti pogođene i radi podnošenja komentara nadležnom organu Strane porekla, bilo direktno tom organu ili, tamo gde je to pogodno, preko Strane porekla u razumnom vremenskom roku pre nego što se donese konačna odluka o predložnoj aktivnosti.

KONSULTACIJE NA OSNOVU DOKUMENTACIJE O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Član 5.

Strana porekla će nakon završavanja dokumentacije o proceni uticaja na životnu sredinu, bez nepotrebnog odlaganja, započeti konsultacije sa pogođenom Stranom o, *inter alia*, mogućem prekograničnom uticaju predložene aktivnosti i merama za smanjivanje ili eliminisanje njenog uticaja. Konsultacije se mogu odnositi na:

(a) moguće alternative za predloženu aktivnost, uključujući alternativu nepreduzimanja aktivnosti, i moguće mere za ublažavanje značajnih negativnih prekograničnih uticaja i praćenje efekata takvih mera na račun Strane porekla;

(b) ostale oblike moguće uzajamne pomoći u smanjivanju bilo kakvih značajnih negativnih prekograničnih uticaja predložene aktivnosti; i

(v) sva ostala odgovarajuća pitanja koja se tiču predložene aktivnosti.

Strane će se na početku takvih konsultacija dogovarati o razumnom vremenskom roku za trajanje perioda konsultacija. Sve takve konsultacije mogu se obaviti preko odgovarajućeg zajedničkog tela, kada to telo postoji.

KONAČNA ODLUKA

Član 6.

(1) Strane će obezbediti da se u konačnoj odluci o predloženoj aktivnosti vodi dužna pažnja o rezultatu procene uticaja na životnu sredinu, uključujući i dokumentaciju o proceni uticaja na životnu sredinu, kao i komentare na nju koji su dobijeni u skladu sa članom 3. stav 8. i članom 4. stav 2. i rezultate konsultacija, kako su pomenute u članu 5.

(2) Strana porekla će pogođenoj Strani dostaviti konačnu odluku o predloženoj aktivnosti zajedno sa razlozima i razmatranjima na kojima se ona zasniva.

(3) Ukoliko odnosnoj Strani pre početka rada na datoj aktivnosti budu dostupne dodatne informacije o značajnim prekograničnim uticajima neke predložene aktivnosti koje nisu bile na raspolaganju u vreme donošenja odluke o aktivnosti, a koje bi mogle suštinski uticati na odluku, ta Strana će bez odlaganja obavestiti drugu, odnosnu Stranu ili Strane. Ukoliko jedna odnosna Strana tako zahteva, održaće se konsultacije o tome da li je potrebno revidirati odluku.

POST-PROJEKTNA ANALIZA

Član 7.

(1) Odnosne Strane će na zahtev bilo koje takve Strane odrediti da li će se i ako hoće u kojoj meri obaviti post - projektne analize, uzimajući u obzir mogući značajni negativni prekogranični uticaj aktivnosti za koju je izvršena procena uticaja na životnu sredinu u skladu sa ovom Konvencijom. Svaka post - projektne analiza koja se obavi između ostalog će uključivati nadziranje aktivnosti i određivanje svakog negativnog prekograničnog uticaja. Takav nadzor i određivanje mogu se izvršiti kako bi se ostvarili ciljevi navedeni u Dodatku V.

(2) Kada kao rezultat post - projektne analize, Strana porekla ili pogođena Strana imaju osnovanih razloga da zaključe da postoji značajni negativni prekogranični uticaj ili se otkriju faktori koji mogu imati za rezultat takav uticaj, ona će odmah obavestiti drugu Stranu. Odnosne Strane će se zatim konsultovati o potrebnim merama za smanjivanje ili eliminisanje uticaja.

BILATERALNA I MULTILATERALNA SARADNJA

Član 8.

Strane mogu nastaviti postojeće ili sklopiti nove bilateralne ili multilateralne sporazume ili neke druge aranžmane kako bi ostvarile svoje obaveze prema ovoj Konvenciji. Takvi sporazumi ili aranžmani mogu se zasnivati na elementima navedenim u Dodatku VI.

PROGRAMI ISTRAŽIVANJA

Član 9.

Strane će posebnu pažnju posvetiti uspostavljanju ili intenziviranju specifičnih programa istraživanja usmerenih na:

(a) poboljšanje postojećih kvalitativnih i kvantitativnih metoda za procenu uticaja predloženih aktivnosti;

(b) ostvarivanje boljeg razumevanja uzročno-posledičnih odnosa i njihove uloge u integralnom upravljanju životnom sredinom;

(v) analiziranje i praćenje efikasne primene odluka o predloženim aktivnostima sa namerom svođenja uticaja na minimum ili njihovog sprečavanja;

(g) razvoj metoda za podsticaj kreativnih pristupa u traganju za alternativama za predložene po životnu sredinu prihvatljive aktivnosti, kao i oblika proizvodnje i potrošnje;

(d) razvoj metodologija za primenu principa procene uticaja na životnu sredinu na makro-ekonomskom nivou.

Strane će uzajamno razmenjivati gore navedene rezultate programa.

STATUS DODATAKA

Član 10.

Dodaci priloženi uz ovu Konvenciju čine sastavni deo Konvencije.

SASTAJANJE STRANA

Član 11.

(1) Strane će se, u meri u kojoj je to moguće, sastajati u vezi sa godišnjim zasedanjima Viših savetnika vlada ECE-a za probleme životne sredine i voda. Prvi sastanak Strana biće sazvan najkasnije godinu dana nakon datuma stupanja na snagu ove Konvencije. Nakon toga, sastanci Strana će se održavati kada se sastanak Strana bude smatrao potrebnim, ili na pismeni zahtev bilo koje Strane, pod uslovom da ga u roku od šest meseci od datuma kada im je sekretarijat dostavio zahtev, najmanje jedna trećina Strana podrži.

(2) Strane će imati stalno uvid u primenu Konvencije i, sa tom namerom na umu, će:

(a) razmatrati politike i metodološke pristupe proceni uticaja na životnu sredinu koje obave Strane, a u cilju daljeg poboljšanja postupaka procene uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu;

(b) razmenjivati informacije u pogledu iskustava stečenih u zaključivanju i ostvarivanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma ili drugih aranžmana u vezi sa korišćenjem procene uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu, u kome učestvuje jedna ili više Strana;

(v) tražiti usluge nadležnih međunarodnih tela i naučnih komiteta, kada to odgovara, u metodološkim i tehničkim aspektima koji se odnose na postizanje namena ove Konvencije;

(g) na svom prvom sastanku razmotriti i konsenzusom usvojiti poslovnik o radu za svoje sastanke;

(d) razmotriti i, kada je potrebno, usvojiti predloge za dopune na ovu Konvenciju;

(đ) razmotriti i pokrenuti sve dodatne akcije koje mogu biti neophodne za postizanje namena ove Konvencije.

PRAVO GLASA

Član 12.

(1) Svaka Strana ove Konvencije imaće jedan glas.

(2) Osim kako je predviđeno stavom 1. ovog člana, po pitanjima u okviru njihove nadležnosti organizacije regionalne ekonomske integracije ostvarivaće svoje pravo glasa sa brojem glasova koji je jednak broju država njihovih članica koje su potpisnice ove Konvencije. Takve organizacije neće ostvarivati svoje pravo glasa ako njihove države članice ostvare svoje pravo glasa, i obratno.

SEKRETARIJAT

Član 13.

Izvršni sekretar Ekonomske komisije za Evropu obavljaće sledeće funkcije sekretarijata:

(a) sazivanje i priprema sastanaka Strana;

(b) prenos Stranama potpisnicama izveštaja i drugih informacija dobijenih u skladu sa odredbama ove Konvencije; i

(v) obavljanje drugih funkcija koje mogu biti predviđene u ovoj Konvenciji ili koje Strane mogu odrediti.

AMANDMANI NA KONVENCIJU

Član 14.

(1) Svaka Strana može predložiti amandmane na ovu Konvenciju.

(2) Predloženi amandmani biće podneti u pismenom obliku sekretarijatu koji će ih preneti svim Stranama. Predloženi amandmani biće razmatrani na sledećem sastanku strana pod uslovom da je Sekretarijat dostavio ove predloge najmanje devedest dana ranije.

(3) Strane će uložiti sve napore kako bi konsenzusom postigle sporazum oko svakog predloženog amandmana na ovu Konvenciju. Ako su napori na postizanju konsenzusa iscrpljeni a sporazum nije postignut, kao poslednje sredstvo, amandmani će biti usvojeni tročetvrtinskom većinom glasova Strana koje su prisutne i koje glasaju na sastanku.

(4) Amandmane na ovu Konvenciju koji su usvojeni u skladu sa stavom 3. ovog člana, podneće Depozitar svim Stranama na ratifikaciju, odobravanje ili prihvatanje. Oni će stupiti na snagu za sve Strane koje su ih ratifikovale, odobrile ili prihvatile devedesetog dana nakon što Depozitar primi obaveštenje o njihovoj ratifikaciji, odobravanju ili prihvatanju od Strane najmanje tri četvrtine datih Strana. Amandmani će nakon toga stupiti na snagu za sve druge Strane devedesetog dana pošto data Strana deponuje svoje instrumente ratifikacije, odobravanja ili prihvatanja amandmana.

(5) Za potrebe ovog člana, termin „Strane koje su prisutne i glasaju” označava Strane koje su prisutne i daju svoj glas „za” ili „protiv”.

(6) Postupak glasanja iznet u stavu 3. ovog člana nema namenu da uspostavi presedan za buduće sporazume koji se zaključuju u okviru Ekonomske komisije za Evropu.

REŠAVANJE SPOROVA

Član 15.

(1) Ukoliko se između dve ili više Strana javi spor oko tumačenja ili primene ove Konvencije, one će rešenje tražiti pregovorima ili bilo kojim drugim metodom rešavanja sporova koji je prihvatljiv stranama u sporu.

(2) Prilikom potpisivanja, ratifikovanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji ili u bilo koje vreme nakon toga, određena Strana može pismeno obavestiti Depozitara da za spor koji nije razrešen u skladu sa stavom 1. ovog člana, prihvata jedan ili oba sledeća načina rešavanja sporova kao obavezne u odnosu na bilo koju Stranu koja prihvati iste obaveze:

- (a) podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde;
- (b) arbitraža u skladu sa postupkom utvrđenim u Dodatku VII.

(3) Ukoliko su Strane učesnice u sporu prihvatile oba načina rešavanja sporova pomenuta u stavu 2. ovog člana, spor se može podneti samo Međunarodnom sudu pravde, osim ako se Strane učesnice spora drugačije ne saglase.

POTPISIVANJE

Član 16.

Ova Konvencija biće otvorena za potpisivanje u mestu Espoo (Finska) od 25. februara do 1. marta 1991. godine, a nakon toga u sedištu Ujedinjenih Nacija u Njujorku do 2. septembra 1991. godine državama članicama Ekonomske komisije za Evropu, kao i državama koje imaju konsultativan status u Ekonomskoj komisiji za Evropu u skladu sa stavom 8. rezolucije Ekonomskog i socijalnog saveta br. 36 (IV) od 28. marta 1947. godine i organizacijama regionalne ekonomske integracije koje su uspostavile suverene države članice Ekonomske Komisije za Evropu na koje su njihove države članice prenele nadležnost za pitanja koje se regulišu ovom Konvencijom, uključujući i nadležnost za zaključivanje ugovora po ovim pitanjima.

RATIFIKACIJA, PRIHVATANJE, ODOBRAVANJE I PRISTUPANJE

Član 17.

(1) Ova Konvencija podleže ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju država potpisnica i organizacija regionalne ekonomske integracije.

(2) Ova Konvencija je otvorena za pristupanje od 3. septembra 1991. godine državama i organizacijama pomenutim u članu 16.

(3) Instrumenti ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja biće deponovani kod Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija koji će obavljati funkcije Depozitara.

(4) Bilo koja organizacija pomenuta u članu 16. koja postane Strana ove Konvencije a da nijedna njena država članica nije strana potpisnica, biće obavezana svim obavezama iz ove Konvencije. U slučaju takvih organizacija, čije su jedna ili više država članica potpisnice ove Konvencije, organizacija i njene države članice će odlučivati o svojim odnosnim odgovornostima za ostvarivanje svojih obaveza

prema Konvenciji. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće imati pravo da istovremeno ostvaruju prava prema Konvenciji.

(5) Organizacije regionalne ekonomske integracije pomenute u članu 16. će u svojim instrumentima ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja naznačiti domen svoje nadležnosti u pogledu pitanja koja se regulišu ovom Konvencijom. Ove organizacije će takođe obavestiti Depozitara o svim relevantnim modifikacijama u pogledu domena njihovih nadležnosti.

STUPANJE NA SNAGU

Član 18.

(1) Ova Konvencija stupiće na snagu devedesetog dana nakon datuma deponovanja šesnaestog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

(2) Za potrebe stava 1. ovog člana, nijedan instrument koji deponuje organizacija regionalne ekonomske integracije neće se računati kao dodatni onima koje su deponovale države članice takve organizacije.

(3) Za svaku državu ili organizaciju pomenutu u članu 16. koja ratifikuje, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon deponovanja šesnaestog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana nakon datuma kada ta država ili organizacija deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

POVLAČENJE

Član 19.

U bilo kom trenutku nakon četiri godine od datuma na koji je ova Konvencija stupila na snagu za određenu Stranu, ta se Strana potpisnica može povući iz Konvencije davanjem pismenog obaveštenja Depozitaru. Svako takvo povlačenje stupiće na snagu devedesetog dana od datuma nakon što ga primi Depozitar. Svako takvo povlačenje neće uticati na primenu članova 3. do 6. Konvencije na predloženu aktivnost u odnosu na koju je dato obaveštenje u skladu sa članom 3. stav 1. ili je upućen zahtev u skladu sa članom 3. stav 7. pre nego što je takvo povlačenje stupilo na snagu.

AUTENTIČNI TEKSTOVI

Član 20.

Original ove Konvencije čiji su engleski, francuski i ruski tekstovi podjednako autentični, biće deponovan kod Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.

U POTVRDU ČEGA dole potpisani, za to propisno ovlašćeni, potpisuju ovu Konvenciju.

SAČINJENO u Espou (Finska), ovog dvadeset petog dana februara hiljadu devetstotina devedeset prve godine.

DODACI

DODATAK I

Spisak aktivnosti

1. Rafinerije sirove nafte (izuzimajući poduhvate u cilju proizvodnje maziva iz sirove nafte) i instalacije za gasifikaciju i likvefakciju sa 500 tona i više ugljenog ili bitumenskog škrljca dnevno.
2. Termoelektrane i druge instalacije za sagorevanje sa ispustom toplote od 300 megavata ili više i nuklearne elektrane i drugi nuklearni reaktori (izuzev istraživačkih instalacija namenjenih proizvodnji i pretvaranju fisionabilnih i fertilnih materijala, čija maksimalna snaga ne prelazi 1 kilovat kontinualnog termalnog učinka).
3. Instalacije konstruisane isključivo za proizvodnju ili obogaćivanje nuklearnih goriva, za obradu ozračenih nuklearnih goriva ili za skladištenje, odlaganje ili obradu radioaktivnog otpada.
4. Velike instalacije za početno topljenje sirovog gvožđa i čelika i za proizvodnju obojenih metala.
5. Instalacije za ekstrakciju azbesta i za obradu i pretvaranje azbesta i proizvoda koji sadrže azbest: za azbestno-cementne proizvode, sa godišnjom proizvodnjom od više od 20000 tona krajnjeg proizvoda, za brusne materijale, sa godišnjom proizvodnjom od više od 50 tona krajnjeg proizvoda i za druge upotrebe azbesta od više od 200 tona godišnje.
6. Integrisane hemijske instalacije.
7. Izgradnja puteva za motorna vozila, auto-puteva* i linija za dugolinijski železnički saobraćaj i aerodroma sa dužinom osnovne piste od 2100 metara i više.
8. Naftovodi i gasovodi velikog prečnika.
9. Trgovačke luke, kao i unutrašnji plovni putevi i luke za unutrašnji plovni saobraćaj koji dozvoljavaju prolaz plovilima preko 1350 tona.
10. Instalacije za odlaganje otpada za spaljivanje, hemijsku obradu ili odlaganje na deponije toksičnih i opasnih otpada.
11. Velike brane i akumulacije.

*Za svrhe ove Konvencije:

„Put za motorna vozila” znači put posebno projektovan i izgrađen za saobraćaj motornih vozila, koji ne služi za saobraćaj sa parcelama koje sa graniče sa njim i koji:

- (a) je snabdeven, izuzev na posebnim tačkama ili privremeno odvojenim trakama za dva smera, koje su odvojene jedna od druge delom koji nije namenjen saobraćaju ili, izuzetno drugim sredstvima;
- (b) ne ukršta se na bilo kom nivou ni sa jednim putem, prugom ili tramvajskim šinama ili pešačkom stazom; i
- (v) je obeležen posebnim znakom kao put za motorna vozila.

„Auto-put” znači put rezervisan za saobraćaj motornih vozila dostupan samo preko uključenja i kontrolisanih raskrsnica i na kome je zaustavljanje i parkiranje u tekućim trakama posebno zabranjeno.

12. Aktivnosti za izvlačenje podzemnih voda u slučajevima gde je godišnja zapremina vode koja se izvuče jednaka količini od 10 miliona kubnih metara ili više.
13. Proizvodnja pulpe i papira od 200 metričkih tona vazdušno sušenog materijala ili više dnevno.
14. Veliki rudarski zahvati, direktna ekstrakcija i prerada metalnih ruda ili uglja.
15. Proizvodnja ugljenih hidrata u inostranstvu.
16. Velika postrojenja za skladištenje petroleja, petrohemijskih i hemijskih proizvoda.
17. Sečenje šuma na velikim površinama.

DODATAK II

Sadržaj dokumentacije za procenu uticaja na životnu sredinu

Informacije koje će biti uključene u dokumentaciju procene uticaja na životnu sredinu će minimalno sadržati, u skladu sa članom 4., sledeće:

- (a) Opis predložene aktivnosti i njene svrhe;
- (b) Opis, gde je potrebno razumnih alternativa (na primer, u pogledu lokacije ili tehnologije) predloženoj aktivnosti i takođe alternative u slučaju odbijanja;
- (v) Opis životne sredine koja će verovatno biti pogođena predloženom aktivnošću i njene alternative;
- (g) Opis mogućih uticaja na životnu sredinu predložene aktivnosti i njene alternative i procena njenog značaja;
- (d) Opis mera za ublažavanje koje će održavati negativne efekte po životnu sredinu na minimumu;
- (đ) Precizno naglašene metode predviđanja i važne pretpostavke, kao i relevantne podatke o životnoj sredini koji su korišćeni;
- (e) Prepoznavanje nedostataka u znanju i nesigurnosti do kojih se došlo prilikom sakupljanja traženih informacija;
- (ž) Gde je pogodno, nacrt programa za praćenje i upravljanje i bilo koje planove za post-projektnu analizu; i
- (z) Ne-tehnički sažetak uključujući vizuelnu prezentaciju gde je to potrebno (karte, grafikoni, itd.).

DODATAK III

Opšti kriterijumi od pomoći za određivanje značaja aktivnosti za životnu sredinu koje nisu navedene u Dodatku I

1. Prilikom razmatranja predloženih aktivnosti na koje se odnosi član 2, stav 5 odnosno Strane mogu razmotriti da li će aktivnost verovatno imati značajan negativan prekogranični efekat posebno po nekom od sledećih kriterijuma:

- (a) Veličina: predložene aktivnosti koje su velike za dati tip aktivnosti;
- (b) Mesto: predložene aktivnosti koje su smeštene u ili u blizini oblasti sa posebno osetljivom životnom sredinom ili su od posebne važnosti (kao što su

močvare naznačene u Ramsarskoj Konvenciji, nacionalni parkovi, prirodni rezervati, mesta od posebnog naučnog interesa ili mesta od arheološke, kulturne ili istorijske važnosti); takođe predložene aktivnosti na mestima gde bi predloženi razvoj imao verovatne značajne efekte na stanovništvo;

(v) Efekti: predložene aktivnosti sa posebno složenim i potencijalno negativnim efektima, uključujući i one koje izazivaju ozbiljne efekte na ljude ili na vredne vrste i organizme, one koje predstavljaju pretnju postojećem ili potencijalnom korišćenju oštećene oblasti i one koje uzrokuju dodatno opterećenje koje kapacitet životne sredine ne može podneti.

2. Za ovu svrhu Strane u pitanju razmotriće predložene aktivnosti koje su smeštene u blizini međunarodne granice kao i predložene aktivnosti koje mogu prouzrokovati značajne prekogranične efekte na velikoj udaljenosti od mesta gde se obavljaju.

DODATAK IV

Procedura upita

1. Strana ili Strane koje traže upit obavestiće o tome sekretarijat da data Strana ili Strane podnose upit da li će predložena aktivnost navedena u Dodatku I verovatno imati značajan negativan prekogranični efekat komisiji za upite osnovanoj u skladu sa odredbama ovog Dodatka. Ovo obaveštenje navešće predmet upita. Sekretarijat će odmah obavestiti sve Strane ove Konvencije o ovom podnesku.

2. Komisija za upite sastoji se od tri člana. Strana koja traži upit i druga Strana u proceduri traženja upita imenovaće naučnog ili tehničkog stručnjaka, i dva tako imenovana stručnjaka odrediće po zajedničkom sporazumu trećeg stručnjaka koji će biti predsednik komisije za upite. Poslednji neće biti građanin jedne od strana u proceduri, niti će on ili ona imati stalno mesto boravka na teritoriji jedne od ovih strana, niti biti zaposlen ili zaposlena od strane bilo koje od Strana, niti je bio ili bila u dodiru sa materijom u bilo kom svojstvu.

3. Ukoliko predsednik komisije za upite ne bude imenovan u roku od dva meseca od imenovanja drugog stručnjaka, Izvršni Sekretar Ekonomske Komisije za Evropu će na zahtev jedne od strana odrediti predsednika u toku sledeća dva meseca.

4. Ukoliko jedna od strana u proceduri traženja upita ne imenuje stručnjaka u roku od mesec dana od dana prijema obaveštenja od sekretarijata, druga strana može o tome obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će odrediti predsednika komisije za upite u toku sledeća dva meseca. Nakon određivanja, predsednik komisije za upite, zahtevaće od strane koja nije imenovala stručnjaka da to učini u toku mesec dana. Nakon datog perioda, predsednik će obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će imenovati eksperta u toku sledeća dva meseca.

5. Komisija za upite usvojiće spostveni poslovnik o radu.

6. Komisija za upite može preduzimati sve odgovarajuće mere u cilju sprovođenja svojih funkcija.

7. Strane u proceduri traženja upita omogućiće rad komisiji za upite, a posebno će koristeći sva sredstva koja im se nalaze na raspolaganju:

(a) Obezbediti sve relevantne dokumente, potrepštine i informacije; i

(b) Omogućiti, gde je potrebno pozvati svedoke ili stručnjake i primiti njihove dokaze.

8. Strane i stručnjaci štiteći poverljivost bilo koje informacije koju prime u poverenju tokom rada u komisiji za upite.

9. Ukoliko se jedna od strana u proceduri traženja upita ne pojavi ispred komisije za upite ili ne uspe u predstavljanju slučaja, druga Strana može zahtevati od komisije za upite da nastavi sa postupkom i završi sa radom. Odsustvo strane ili neuspeh u predstavljanju slučaja neće predstavljati prepreku za nastavak i završavanje rada komisije za upite.

10. Ukoliko komisija za upite ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti troškovi komisije za upite uključujući nadoknadu za svoje članove snosiće strane u postupku traženja upita u jednakim delovima. Komisija za upite vodiće beleške o svojim troškovima i podneće završnu izjavu povodom toga stranama.

11. Bilo koja Strana koja ima interes činjenične prirode u predmet postupka traženja upita i koja bi mogla da bude oštećena mišljenjem po ovoj stvari, može da interveniše u postupku uz saglasnost komisije za upite.

12. Odluka komisije za upite po pitanjima postupka biće doneta većinom glasova njenih članova. Konačno mišljenje komisije za upite odražavaće poglede većine njenih članova i uključice bilo koje drugačije mišljenje.

13. Komisija za upite predstaviće svoje konačno mišljenje u roku od dva meseca od dana kada je ustanovljena ukoliko komisija ne nađe za shodno da produži ovo vremensko ograničenje na period koji ne bi trebalo da pređe dva meseca.

14. Konačno mišljenje komisije za upite biće zasnovano na prihvaćenim naučnim principima. Konačno mišljenje komisija će dostaviti stranama u postupku traženja upita i sekretarijatu.

DODATAK V

Post-projektna analiza

Ciljevi uključuju:

(a) Praćenje usaglašenosti sa uslovima postavljenim u autorizaciji ili odobrenju aktivnosti i efikasnosti mera ublažavanja;

(b) Pregled uticaja odgovarajućeg upravljanja u cilju delovanja prema neizvesnostima;

(v) Potvrda prethodnih predviđanja u cilju prenosa iskustva u pogledu budućih aktivnosti istog tipa.

DODATAK VI

Elementi za bilateralnu i multilateralnu saradnju

1. Odnosne Strane mogu uspostaviti, gde je odgovarajuće, institucionalne aranžmane ili uvećati mandat postojećih aranžmana u okvirima bilateralnih i multilateralnih sporazuma u cilju obezbeđivanja punog efekta ove Konvencije.

2. Bilateralni i multilateralni sporazumi mogu uključiti:

(a) Bilo koje dodatne zahteve u primeni ove Konvencije, uzimajući u obzir posebne uslove podregiona koji je u pitanju;

(b) Institucionalne, administrativne i druge aranžmane, koji će biti uspostavljeni na osnovu principa recipročnosti i ekvivalencije;

(v) Usklađivanje njihovih politika i mera za zaštitu životne sredine u cilju postizanja veće moguće sličnosti u standardima i metodama koje se odnose na primenu procene uticaja na životnu sredinu;

(g) Razvoj, unapređivanje i/ili usklađivanje metoda za prepoznavanje, merenje, predviđanje i procenu uticaja i za post-projektnu analizu;

(d) Razvoj i/ili unapređivanje metoda i programa za sakupljanje, analiziranje, skladištenje i pravovremeno dostavljanje uporedivih podataka koji se tiču kvaliteta životne sredine u cilju obezbeđivanja unosa u procenu uticaja na životnu sredinu;

(đ) Uspostavljanje polaznih nivoa i više preciziranih kriterijuma za određivanje značaja prekograničnih uticaja u odnosu na lokaciju, prirodu ili veličinu predložene aktivnosti, na koju će u skladu sa odredbama ove Konvencije biti primenjena procena uticaja na životnu sredinu; i uspostavljanje kritičnih vrednosti prekograničnog zagađivanja;

(e) Realizovanje, gde to odgovara, zajedničkih procena uticaja na životnu sredinu, razvoj zajedničkih programa praćenja, interkalibracije naprava za praćenje i usklađivanje metodologija u pogledu izdavanja dobijenih podataka i informacija u kompatibilnoj formi.

DODATAK VII

Arbitraža

1. Strana ili Strane tražitelji obavestiće sekretarijat da su se Strane složile da podnesu spor na arbitražu u skladu sa članom 15, stav 2 ove Konvencije. Obaveštenje će navesti predmet arbitraže i uključiti, posebno članove ove Konvencije i njihovo tumačenje ili primenu koja je u pitanju. Sekretarijat će uputiti dobijene informacije svim Stranama ove Konvencije.

2. Arbitražno veće sastojaće se od tri člana. Strana ili Strane tražitelji i druga Strana ili Strane u sporu imenovaće po jednog arbitražnog sudiju, a tako imenovane sudije odrediće putem zajedničkog sporazuma trećeg arbitražnog sudiju, koji će biti predsednik arbitražnog veća. Poslednji neće biti građanin jedne od strana u proceduri, niti će on ili ona imati stalno mesto boravka na teritoriji jedne od ovih strana, niti biti zaposlen ili zaposlena od strane bilo koje od strana, niti je bio ili bila u dodiru sa materijom u bilo kom svojstvu.

3. Ukoliko predsednik arbitražnog veća ne bude imenovan u roku od dva meseca od imenovanja drugog stručnjaka, Izvršni Sekretar Ekonomske Komisije za Evropu odrediće na zahtev jedne od strana predsednika u toku sledeća dva meseca.

4. Ukoliko jedna od strana u sporu ne imenuje stručnjaka u roku od mesec dana od dana prijema obaveštenja od sekretarijata, druga strana može o tome obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će odrediti predsednika arbitražnog veća u toku sledeća dva meseca. Nakon određivanja, predsednik arbitražnog veća zahtevaće od strane koja nije imenovala arbitražnog sudiju da to učini u roku od mesec dana. Nakon datog perioda, predsednik će

obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će učiniti ovo imenovanje u toku sledeća dva meseca.

5. Arbitražno veće donosiće svoje odluke u skladu sa međunarodnim pravom i u skladu sa odredbama ove Konvencije.

6. Bilo koje arbitražno veće koje se oformi pod ovde navedenim odredbama usvojiće sopstveni poslovnik o radu.

7. Odluke arbitražnog veća, bilo po pitanjima postupka ili suštinskim pitanjima donosiće se većinom glasova njegovih članova.

8. Veće može preduzeti sve odgovarajuće mere u cilju utvrđivanja činjenica.

9. Strane u sporu omogućiće rad arbitražnom veću, a posebno će koristeći sva sredstva koja im se nalaze na raspolaganju:

(a) Obezbediti sve relevantne dokumente, potrepštine i informacije; i

(b) Omogućiti, gde je potrebno pozvati svedoke ili stručnjake i primiti njihove dokaze.

10. Strane i arbitražne sudije štitiće poverljivost bilo koje informacije koju prime u poverenju tokom rada arbitražnog veća.

11. Arbitražno veće može po zahtevu jedne od strana preporučiti privremene mere zaštite.

12. Ukoliko se jedna od strana u sporu ne pojavi pred arbitražnim većem ili ne uspe da odbrani svoj slučaj, druga strana može zahtevati od veća da nastavi sa procedurom i donese svoju konačnu odluku. Odsustvo strane ili neuspeh u odbrani svog slučaja neće predstavljati prepreku za nastavak postupka. Arbitražno veće će pre donošenja konačne odluke zadovoljiti sopstvene kriterijume o faktičkoj i pravnoj zasnovanosti potraživanja.

13. Arbitražno veće može saslušati i odrediti protivtužbe koje podižu direktno iz predmeta spora.

14. Ukoliko arbitražno veće ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškovi veća uključujući nadoknadu za svoje članove snosiće strane u sporu u jednakim delovima. Veće će voditi beleške o svojim troškovima i podneće završnu izjavu povodom toga stranama.

15. Bilo koja Strana koja ima interes pravne prirode u predmet spora i koja bi mogla da bude oštećena odlukom u ovom slučaju, može da interveniše u postupku uz saglasnost veća.

16. Arbitražno veće doneće svoju presudu u roku od pet meseci od dana kada je ustanovljeno ukoliko veće ne nađe za shodno da produži ovo vremensko ograničenje na period koji ne bi trebalo da pređe pet meseci.

17. Presudi arbitražnog veća biće priključeno obrazloženje, koje će biti konačno i obavezujuće za sve strane u sporu. Arbitražno veće dostaviće presudu stranama u sporu i Sekretarijatu.

18. Bilo koji spor koji se može pojaviti između strana po pitanjima tumačenja ili izvršenja presude može podneti bilo koja strana u sporu arbitražnom veću koje je donelo presudu ili, ukoliko se do poslednjeg ne može doći, drugom arbitražnom veću koje će se oformiti u ovu svrhu na isti način kao i prvo.”

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori”.